

VAGA: PREGUNTES FREQUENTS

1 LA VAGA COM A DRET

2 PREGUNTES MÉS FREQUENTS SOBRE LA VAGA

3 CONSEQÜÈNCIES ECONÒMIQUES EN L'EXERCICI DE LA VAGA

4 CONCLUSIÓ

5 NORMATIVA LEGAL D'APLICACIÓ

1 LA VAGA COM A DRET

La vaga és un dret fonamental reconegut en la Constitució Espanyola, en l'article 28.2, regulat pel Reial Dret Llei 17/1977 i reconegut en l'Estatut dels Treballadors (ET), així com en normatives laborals. En múltiples sentències de diferents tribunals s'ha vingut conformant la jurisprudència que forma l'arquitectura legal que protegeix aquest dret bàsic i que, alhora, regula el seu desenvolupament.

Aquest dret naix de la necessitat col·lectiva d'aconseguir millores en matèria de retribucions i condicions laborals i de protegir i reivindicar els drets dels treballadors i les treballadores.

L'exercici de vaga suspén el contracte de treball i l'obligació de l'empresari de cotitzar, de manera que el treballador deixa de rebre l'import del sou com a conseqüència de l'absència del treball (RDL 17/1977, article 6 i Estatut dels Treballadors, article 45.1). Per tant, la vaga afecta al sou del treballador i a les seues cotitzacions a la Seguretat Social

El dret de vaga, qui l'activa?

Els sindicats són les organitzacions que tenen el dret de convocar vagues. Així ho arreplega la normativa vigent. La protecció legal la dóna la convocatòria legalment registrada, justificant els motius i la durada que en la convocatòria s'especifique. En la convocatòria del dia 8 de març els sindicats majoritaris només convoquen dues hores d'aturada, eixe és el temps de protecció que dóna la seua convocatòria. Uns altres sindicats convoquem la vaga per a tota la jornada laboral i, és per això, que totes les treballadores i treballadors estan protegits durant el dia sencer.

2 PREGUNTES MÉS FREQUENTS SOBRE LA VAGA

1 Quan puc decidir secundar la vaga?

Pots sumar-te a la vaga en qualsevol moment, encara que hages iniciat la jornada laboral. En eixe cas, es calcularà el descompte per les hores que t'absentes i no per tota la jornada completa.

2 La meua intenció és fer vaga, he de comunicar-ho a l'empresa?

No. La llei no contempla l'obligatorietat d'avisar a l'empresa. Si la vaga està convocada legalment, tens dret a secundar-la sense preavisar en el centre de treball.

3 Si és l'empresa qui pregunta si faré vaga, què faig?

No hi ha obligació de respondre. Que l'empresa consulte prèviament pot ser pres com un intent de coacció contra el dret de fer-la.

4 I si coincideix la vaga amb una baixa per malaltia?

Si estàs de baixa quan hi ha una vaga, i no comuniquis res, s'entén que no la secundes. Si vols secundar-la, has de notificar a l'empresa que, a pesar d'estar de baixa, la fas i, per tant, t'ho descomptaran de la nòmina.

5 Poden sancionar-me per fer vaga?

No. L'article 52.d de l'Estatut dels Treballadors (ET) especifica que la vaga no serà computable com a falta d'assistència o com a objecte de sanció.

"No es computaran com a faltes d'assistència, a efectes del paràgraf anterior, les absències ocasionades per vaga legal pel temps de durada de la mateixa..."

6 Poden despatxar-me per fer vaga?

No. Mai poden despatxar-te pel motiu de fer vaga. Si la raó de l'acomiadament fóra fer vaga, es pot demandar, perquè atempta contra un dret fonamental i es declararia acomiadament nul i, llavors, l'empresari està obligat a readmetre't.

7 Què passa si els piquets no em deixen entrar a treballar?

La llei permet l'acció pacífica de piquets informatius. Si els piquets t'impediren entrar al treball, hauràs d'informar a l'empresa. Si realment és així, els cossos de seguretat han de garantir l'accés i no t'imputaran el retard.

8 Què passa si tanquen el centre de treball?

Si arribes a treballar i et trobes amb la porta tancada, podràs denunciar aquest fet a la Inspecció de Treball i reclamar el sou i les cotitzacions que pugues deixar de percebre. L'únic motiu que empara la llei per a un tancament patronal en cas de vaga és el que s'entén per "tancament defensiu" i per a açò ha de donar-se alguna d'aquestes dues situacions:

- Que existisca perill per a la integritat dels que estiguen dins del centre de treball, per als mitjans materials del mateix o per a la producció.
- Que la inassistència dels treballadors impedisca el desenvolupament normal del treball o implique una falta de seguretat sobre el mateix.

El tancament patronal obliga que hi haja una comunicació a l'autoritat laboral competent i dóna lloc a la suspensió dels contractes i cotitzacions i al descompte del sou de totes les treballadores i treballadors afectats.

9 Si arribe tard a treballar per culpa del transport, què faig?

Has d'avisar a l'empresa del retard el més prompte possible. Quan hi ha una vaga i aquesta afecta als transports públics i privats, és possible que pugues arribar tard. L'obligació d'estar en el lloc de treball a l'hora establerta és del treballador. L'empresa podrà descomptar el retard o demanar que es recupere el temps perdut. Per això, si saps que hi ha una vaga que pot influir en la teua ruta habitual, hauràs de preveure la situació i buscar alternatives.

10 Afecten els dies de vaga als dies de vacances?

Els dies de vaga no es tenen en compte ni han de produir descomptes de dies de

vacances. Dóna igual els dies de vaga que faces durant l'any, perquè s'entén que són faltes justificades.

Sentència 709/2015 del Tribunal Suprem.

“Correspon el descompte de la retribució dels dies de descans setmanal i dels dies festius compresos dins del períodes de vaga, mentre que no cap detracció o deducció alguna per vaga en la retribució de les vacances i en la dels dies festius fora del període de vaga...”

11 Afecten els dies de vaga a la meua antiguitat en l'empresa?

Mentre s'està de vaga, estàs generant drets com qualsevol dia de treball i, per aquest motiu, tampoc influirà en el còmput d'antiguitat.

12 Cotitze a la Seguretat Social mentre faig vaga?

Quan s'està de vaga, se suspén el contracte de treball, fet pel qual desapareix l'obligació de cotitzar. Però no estàs de baixa en la Seguretat Social, sinó que passes a una situació de “Alta especial” i açò influeix en diversos drets i prestacions (article 6.3 Reial Decret Llei 17/1977 i article 106.5 Llei General Seguretat Social).

13 Com afecten els dies de vaga per a les prestacions per desocupació?

El fet de fer vaga no permet sol·licitar prestacions per desocupació.

Un exemple. Una vaga es prolonga durant tres mesos, els treballadors que la fan veuen afectats els seus ingressos, però no poden sol·licitar la prestació.

Tanmateix, els dies en els quals el treballador està de vaga, s'assimilen a dies cotitzats per a la sol·licitud de la prestació per desocupació, però no per a determinar la seua durada.

Un altre exemple, si Rosa ha treballat 360 dies, podrà sol·licitar la prestació contributiva, encara que haja estat de vaga dues setmanes en eixos 360 dies.

14 Com afecten els dies de vaga per a les prestacions per incapacitat temporal (IT)?

Per al càlcul de prestacions per Incapacitat Temporal (IT) no es tenen en compte els dies de vaga (ja que no cobres ni cotitzes), però Sí es compten els dies per a tindre dret al mateix.

Un exemple

Lluïsa té una antiguitat en l'empresa de 6 mesos i durant eixe temps va fer sis dies de vaga. A Lluïsa li donen la baixa per malaltia. Per a tindre dret al cobrament de la prestació per IT necessita haver treballat un mínim de 180 dies. Els dies de vaga no es tenen en compte per al càlcul econòmic d'aquesta prestació, perquè no ha cotitzat; però podrà accedir a la prestació perquè els dies de vaga no es descompten dels 180 dies que li donen el dret.

3 CONSEQÜÈNCIES ECONÒMIQUES EN L'EXERCICI DE LA VAGA

1 Descomptes salarials durant una vaga

En el temps que s'està de vaga, la treballadora o el treballador deixa de percebre el salari corresponent als dies en què no ha treballat. Per calcular quant li descompta l'empresa a

la treballadora o treballador en la nòmina, cal sumar els conceptes següents:

- El salari corresponent al dia (salari base i complements salarials).
- La part proporcional de les pagues extraordinàries corresponent al dia de vaga. Si les pagues extra es prorrategen mensualment, es pot fer el descompte en la nòmina del mes en curs.
- La part proporcional de les vacances que corresponen a cada dia de vaga.
- En alguns casos també es descomptarà la part proporcional de participació en beneficis i determinats plusos, com el de disponibilitat.

En sumar tots aquests conceptes el descompte d'un dia de vaga equival a 1,4 dies de salari ordinari.

En el cas de vagues que afecten a unes hores de treball, el descompte es fa per les hores afectades i, per això, s'ha de calcular el preu de l'hora, dividint el salari anual entre hores de treball anual.

2 Puc reclamar davant un descompte indegut?

Quan l'empresa descompte indegudament a la treballadora o treballador unes quantitats que no siguen legals, el procediment per reclamar és el següent: interposar una demanda individual de reclamació de quantitat. El procés s'inicia presentant la corresponent papereta de conciliació i sempre s'ha de fer de manera individualitzada.

4 CONCLUSIÓ

En la vaga la llei t'empara i et protegeix a l'hora de decidir secundar-la i d'unir-te a les reivindicacions. La llei et protegeix perquè pugues decidir lliurement. Els descomptes salarials que comporta el participar en aquest tipus de protesta constitueixen, algunes vegades, el motiu pel qual alguns treballadors i treballadores s'inclinen per no secundar-la. A pesar de les repercussions econòmiques que té la vaga, és important que es valore el motiu que l'origina, perquè moltes vegades és necessari fer un xicotet esforç econòmic per millorar les condicions laborals. El benestar social que gaudim ara és el fruit de moltes lluites de companys i companyes al llarg dels temps. Les conquestes socials es guanyen lluitant per elles, primer per aconseguir-les i després per mantindre-les. Per això, mantindre el benestar social guanyat en segles de lluites és una responsabilitat de totes i de tots.

5 NORMATIVA LEGAL D'APLICACIÓ

- Reial Decret-Llei 17/1977, de 4 de març.
- Estatut dels treballadors (ET)
- Llei General de la Seguretat Social
- Constitució Espanyola